

L'atur no és igual per a tots: dues corbes per edat

Lectura de dades de l'Enquesta de Població Activa per trams d'edat: representar la taxa d'atur i la de temporalitat, comprovar que les dues cauen amb l'edat i calcular quantes vegades pitjor està qui comença respecte a qui ja porta anys dins.

DURADA

50 min · 1 sessió

UNITAT 7

El món del treball: mercat laboral a Espanya

MATERIALS

- Paper mil · limetrat o full de càlcul
- Fitxa impresa amb la taula
- Calculadora

AGRUPAMENT

parelles

ENCAIX CURRICULAR · Sabers E.1, E.2, E.3 · Comp. específiques CE6 · Comp. clau STEM, CD, CC, CPSAA

Plantejament

«Hi ha molt d'atur» és una frase que no servix per a quasi res, perquè l'atur no està repartit per igual. Depén moltíssim de l'edat, i eixa dependència és exactament la informació que vos interessa: entrareu al mercat laboral pel tram pitjor.

Saber-ho per endavant no és desanimar-se. És el contrari: permet entendre per què els primers contractes són com són i què canvia amb els anys.

Les dades

Taxa d'atur i taxa de temporalitat per tram d'edat, a Espanya:

TRAM D'EDAT	TAXA D'ATUR	TEMPORALITAT
16 a 19 anys	42 %	60 %
20 a 24 anys	21 %	40 %
25 a 29 anys	14 %	28 %
30 a 44 anys	9 %	16 %
45 a 54 anys	8 %	12 %
55 anys o més	9 %	10 %
Total	10,4 %	15,4 %

Els totals i el tram jove són dades publicades de l'Enquesta de Població Activa (INE, 2n trimestre de 2025): temporalitat total del 15,4 %, taxa d'atur de 16 a 24 anys al voltant del 24,5 % i temporalitat d'eixe mateix tram del 43,4 %. **El desglossament per trams és una reconstrucció per a l'aula**, ajustada per a ser coherent amb eixos agregats publicats. Abans d'usar la fitxa convé substituir-lo per la sèrie vigent: INE, taula 4247 per a l'atur per grups d'edat i taula 4241 i següents per a la temporalitat.

Taxa d'atur: percentatge de persones que busquen ocupació activament i no en troben, sobre el total d'actius d'eixe tram. **Temporalitat:** percentatge d'assalariats amb contracte temporal sobre el total d'assalariats d'eixe tram.

Objectius didàctics

- Representar dues sèries per trams d'edat i descriure'n la forma.
- Calcular raons entre trams i interpretar-les correctament.
- Distingir dificultat d'entrada de dificultat de reincorporació.
- Reconèixer els límits explicatius d'un indicador.

Passos (sessió de 50 min)

1. **Predicció (5 min).** Abans de dibuixar: en quin tram creeu que està la taxa d'atur més alta? Quant creeu que val?
2. **El gràfic (15 min).** Les dues sèries als mateixos eixos, amb l'eix X per trams d'edat. Dos colors, llegenda i una línia horitzontal al total nacional de l'11 %.
3. **Quantes vegades (10 min).** Calculeu quantes vegades major és la taxa d'atur de 16-19 que la de 45-54, i el mateix amb la temporalitat.
4. **L'escaló (8 min).** Localitzeu entre quins dos trams es produïx el major descens de la taxa d'atur. Anoteu quants punts.
5. **La pujada final (7 min).** La taxa d'atur torna a pujar a l'últim tram. Discutiu en parella per què, i per què no és el mateix problema que el dels joves.
6. **Posada en comú (5 min).** Es comparen les prediccions del pas 1 amb les dades.

Preguntes d'anàlisi

- Quantes vegades pitjor és la taxa d'atur del primer tram que la del millor tram? I la temporalitat?
- Les dues corbes baixen fins als 30 i després s'aplanen. Què ocorre en la vida d'una persona entre els 20 i els 30 que expliqueix eixe descens?
- Un contracte temporal no és necessàriament roïn. En quins casos té sentit? I quan deixa de tindre'n?
- El tram de 16-19 inclou gent que estudia i treballa alhora. Com pot afectar això les dues taxes?
- Amb estes corbes davant: quan trobeu la vostra primera faena, quin tipus de contracte és més probable que vos oferisquen? Significa això que cal acceptar qualsevol cosa?

Criteris d'avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Representació	Dues sèries ben dibuixades, amb llegenda i línia del total	30 %
Càlcul	Raons entre trams i escaló correctament calculats	25 %
Lectura	Distingix dificultat d'entrada de dificultat de reincorporació	25 %
Prudència	Reconeix que les corbes descriuen però no expliquen	20 %

Variants i extensions

- **Amb suport:** dibuixar només la taxa d'atur i treballar els passos 3 i 4.
- **Amb dades reals:** buscar l'EPA de l'últim trimestre a ine.es i refer la taula. Les dades canvien cada tres mesos.
- **Comparació europea:** afegir la taxa d'atur juvenil d'Alemanya o els Països Baixos amb dades d'Eurostat i discutir la diferència.

- **Pont amb la Unitat 8:** si la temporalitat del vostre tram és del 55 %, convé saber exactament quins drets té un contracte temporal. És justament el que ve ara.

Solució orientativa

Per al professorat: passos de la resolució de l'exercici.

- 1. Forma de les dues corbes.** Les dues baixen amb força fins als 30 anys i s'aplanen després. El primer tram, de 16 a 19, està molt per damunt de tots els altres a les dues sèries.
- 2. Quantes vegades pitjor.** Taxa d'atur: $42 / 8 = 5,25$ **vegades** la del tram de 45-54. Temporalitat: $60 / 12 = 5$ **vegades**. Entrar al mercat laboral és, mesurat així, unes cinc vegades més difícil que estar-hi ja dins.
- 3. On està l'escaló.** Entre 16-19 i 20-24 la taxa d'atur cau 21 punts, amb diferència el major descens de la sèrie; l'escaló següent, de 20-24 a 25-29, ja és de només 7 punts. El primer coincideix amb eixir del sistema educatiu obligatori i el segon amb acabar els estudis i firmar contractes que deixen de ser d'estiu.
- 4. La dada del tram 55+.** La taxa d'atur torna a pujar lleugerament (del 8 % al 9 %). No és el mateix fenomen: en els joves és dificultat per a entrar; en este tram, dificultat per a tornar després de perdre l'ocupació.
- 5. El que les corbes no expliquen.** Per què ocorre. Que una taxa siga alta no diu si és per falta d'experiència, pel tipus de contracte que s'oferix a qui entra o per l'estructura de sectors. Això cal buscar-ho a banda.

Material obert de profedeeconomia.es · Llicència Creative Commons BY-NC-SA · Currículum LOMLOE